TEISINGUMO TEISMO (pirmoji kolegija) SPRENDIMAS

2015 m. rugsėjo 16 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą — Teisminis bendradarbiavimas civilinėse ir komercinėse bylose — Teisminių ir neteisminių dokumentų įteikimas civilinėse arba komercinėse bylose — Reglamentas (EB) Nr. 1393/2007 — 8 straipsnis — Atsisakymas priimti dokumentą — Vieno iš perduotų dokumentų vertimo nebuvimas — Minėto reglamento II priede pateiktos tipinės formos nebuvimas — Padariniai“

Byloje C-519/13

dėl Kipro Respublikos Aukščiausiojo Teismo (*Anotato Dikastirio Kyprou* (Kipras)) 2013 m. rugsėjo 13 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2013 m. rugsėjo 27 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Alpha Bank Cyprus Ltd

prieš

Senh Dau Si,

Alpha Panareti Public Ltd,

Susan Towson,

Stewart Cresswell,

Gillian Cresswell,

Julie Gaskell,

Peter Gaskell,

Richard Werham,

Tracy Wernham,

Joanne Zorani,

Richard Simpson

* Proceso kalba: graikų.

TEISINGUMO TEISMAS (pirmoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas A. Tizzano, teisėjai S. Rodin, A. Borg Barthet, M. Berger ir F. Biltgen (pranešėjas),

generalinis advokatas M. Wathelet,

posėdžio sekretorė L. Hewlett, vyriausioji administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2014 m. lapkričio 27 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— *Alpha Bank Cyprus Ltd*, atstovaujamos solisitorių R. Garcia ir B. Sigler, baristerių B. Kennelly ir P. Luckhurst ir *dikigoroi* P.G. Polyviou, E. Florentiadou ir G. Middleton,

— Si Senh, S. Towson, S. Cresswell, G. Cresswell, J. Gaskell, P. Gaskell, R. Wernham, T. Wernham, J. Zorani, R. Simpson ir *Alpha Panareti Public Ltd*, atstovaujamų *dikigoroi* K. Koukounis, G. Koukounis ir C. Zanti,

— Kipro vyriausybės, atstovaujamos D. Lysandrou ir N. Ioannou,

— Vokietijos vyriausybės, atstovaujamos T. Henze, J. Kemper ir D. Kuon,

— Graikijos vyriausybės, atstovaujamos G. Skiani ir M. I. Germani,

— Ispanijos vyriausybės, atstovaujamos M. J. García-Valdecasas Dorrego,

— Austrijos vyriausybės, atstovaujamos C. Pesendorfer,

— Europos Komisijos, atstovaujamos M. Condou-Durande ir A.-M. Rouchaud-Joët,

susipažinęs su 2015 m. sausio 22 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Šis prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su 2007 m. lapkričio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1393/2007 dėl teisminių ir neteisminių dokumentų civilinėse arba komercinėse bylose įteikimo valstybėse narėse („dokumentų įteikimas“) ir panaikinančio Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1348/2000 (OL L 324, p. 79) 8 straipsnio išaiškinimu.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant septynis *Alpha Bank Cyprus Ltd* (toliau – *Alpha Bank*), kurio buveinė Kipre, ginčus su atitinkamai Si Senh, S. Towson, S. Cresswell, G. Cresswell, J. Gaskell, P. Gaskell, R. Wernham, T. Wernham, J. Zorani, R. Simpson, nuolat gyvenančiais Jungtinėje Karalystėje (toliau – atsakovai pagrindinėje byloje), ir *Alpha Panareti Public Ltd*, pagal Kipro teisę registruota įmone, kuri garantavo septynių atsakovų pagrindinėje byloje sudarytas nekilnojamojo turto paskolų sutartis, dėl šių paskolų grąžinimo.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

3 Reglamento Nr. 1371/2007 2 ir 6–12 konstatuojamosios dalys suformuluotos taip:

„(2) Kad vidaus rinka tinkamai veiktų, būtina pagerinti ir paspartinti teisminių ir neteisminių dokumentų civilinėse ar komercinėse bylose įteikimą valstybėse narėse.

<…>

(6) Veiksminga ir operatyvi civilinių bylų nagrinėjimo tvarka reikalauja, kad teisminiai ir neteisminiai dokumentai būtų perduodami tarp valstybių narių paskirtų vietos institucijų tiesiogiai ir greitomis priemonėmis. <…>

(7) Greitam dokumentų perdavimui užtikrinti gali būti taikomos visos atitinkamos priemonės, jeigu laikomasi tam tikrų sąlygų, reikalaujančių, kad gautas dokumentas būtų įskaitomas ir patikimas. Perdavimo saugumui užtikrinti reikia, kad dokumentas būtų perduodamas kartu su tipine forma, užpildyta vietos, kurioje jis turi būti įteiktas, oficialia kalba arba viena iš oficialių kalbų, ar kita atitinkamai valstybei narei priimtina kalba.

(8) Šis reglamentas neturėtų būti taikomas įteikiant dokumentą bylos šalies įgaliotajam atstovui valstybėje narėje, kurioje nagrinėjama byla, nepriklausomai nuo tos bylos šalies gyvenamosios vietos.

(9) Dokumentą reikėtų įteikti kuo greičiau ir bet kuriuo atveju per vieną mėnesį po to, kai jį gauna gaunančioji agentūra.

(10) Kad būtų užtikrintas veiksmingas šio reglamento įgyvendinimas, galimybė atsisakyti priimti įteikiamus dokumentus turėtų būti numatyta tik išimtiniais atvejais.

(11) Siekiant palengvinti dokumentų perdavimą ir įteikimą valstybėse narėse, turėtų būti naudojamos šio reglamento prieduose pateiktos tipinės formos.

(12) Gaunančioji agentūra, naudodama tipinę formą, turėtų raštu informuoti adresatą, kad jis gali atsisakyti priimti įteikiamą dokumentą arba grąžinti jį gaunančiajai agentūrai per vieną savaitę, jeigu šis dokumentas parengtas jam nesuprantama arba ne oficialia tos įteikimo vietos kalba ar viena iš oficialių kalbų. Ši taisyklė turėtų būti taikoma ir vėliau, kai dokumentas įteikiamas kartą jau atsisakiusiam jį priimti adresatui. <…> Reikėtų nustatyti, kad galima patikslinti atsisakytą dokumentą, adresatui įteikiant dokumento vertimą.“

4 Šio reglamento 1 straipsnio, kuriame apibrėžiama jo taikymo sritis, 1 dalyje nustatyta:

„Šis reglamentas taikomas nagrinėjant civilines ir komercines bylas, kai teisminis arba neteisminis dokumentas turi būti perduodamas iš vienos valstybės narės į kitą, kad būtų joje įteiktas. Jis netaikomas visų pirma mokesčių, muitų ar administraciniams klausimams arba valstybės atsakomybei už veiksmus ir neveikimą įgyvendinant valstybės valdžią (*acta iure imperii*).“

5 Pagal šio reglamento 2 straipsnį kiekviena valstybė narė paskiria „perduodančiąsias agentūras“, kompetentingas perduoti teisminius ar neteisminius dokumentus, įteiktinus kitoje valstybėje narėje, ir gaunančiąsias agentūras, kompetentingas gauti teisminius ar neteisminius dokumentus iš kitos valstybės narės.

6 To paties reglamento 4 straipsnyje numatyta:

„1. Teisminiai dokumentai tiesiogiai ir kuo greičiau perduodami tarp agentūrų, paskirtų pagal 2 straipsnį.

2. Teisminiai dokumentai <...> [tarp perduodančiųjų ir gaunančiųjų agentūrų] gali būti perduodami bet kokiomis tinkamomis priemonėmis, jeigu gauto dokumento turinys yra teisingas ir atitinka išsiųsto dokumento turinį, o visa jame pateikta informacija yra lengvai įskaitoma.

3. Kartu su perduotinu dokumentu pateikiamas prašymas, parengtas pagal I priede pateiktą tipinę formą. Forma užpildoma valstybės narės, į kurią kreipiamasi, oficialia kalba arba, jeigu toje valstybėje narėje yra kelios oficialios kalbos, vietos, kurioje turi būti įteiktas dokumentas, oficialia kalba arba viena iš jos oficialių kalbų, ar kita tos valstybės narės nurodyta jai priimtina kalba. <…>

<…>“

7 Reglamento Nr. 1393/2007 5 straipsnis išdėstytas taip:

„1. Perduodančioji agentūra, kuriai paraiškos davėjas pateikia dokumentą perdavimui, informuoja pareiškėją apie tai, kad adresatas gali atsisakyti tokį dokumentą priimti, jeigu jis yra parengtas kita kalba, nei viena iš 8 straipsnyje nurodytų kalbų.

2. Paraiškos davėjas padengia visas vertimo išlaidas prieš dokumento perdavimą. <…>“

8 Pagal šio reglamento 6 straipsnio 1 dalį, gavusi dokumentą, gaunančioji agentūra kuo greičiau ir bet kuriuo atveju per septynias dienas nuo jo gavimo greičiausio perdavimo priemonėmis išsiunčia perduodančiajai agentūrai pranešimą, kad dokumentas gautas, naudodama parengtą I priede nurodytą tipinę formą.

9 Minėto reglamento 7 straipsnyje numatyta:

„1. Gaunančioji agentūra pati įteikia dokumentą arba paveda kitiems jį įteikti pagal valstybės narės, į kurią kreipiamasi, teisę arba perduodančiosios agentūros reikalaujamu konkrečiu būdu, jeigu tas būdas neprieštarauja minėtos valstybės narės teisei.

2. Gaunančioji agentūra turi imtis visų būtinų priemonių, kad dokumentas būtų įteiktas kuo greičiau ir bet kuriuo atveju per vieną mėnesį nuo dokumento gavimo. <…>“

10 To paties reglamento 8 straipsnis „Atsisakymas priimti dokumentą“ išdėstytas taip:

„1. Gaunančioji agentūra, naudodama II priede pateiktą tipinę formą, informuoja adresatą, kad jis gali atsisakyti priimti įteikiamą dokumentą arba grąžinti dokumentą gaunančiajai agentūrai per vieną savaitę, jeigu jis nėra parengtas viena iš šių kalbų arba nėra pridėtas jo vertimas į bet kurią iš šių kalbų:

a) kalba, kurią supranta adresatas; arba

b) valstybės narės, į kurią kreipiamasi, oficialia kalba arba jei yra keletas oficialių kalbų toje valstybėje narėje – oficialia kalba ar viena iš oficialių įteikimo vietos kalbų.

2. Jeigu gaunančiajai agentūrai pranešama apie adresato atsisakymą priimti dokumentą, kaip nurodoma šio straipsnio 1 dalyje, ji nedelsdama informuoja perduodančiąją agentūrą, pateikdama 10 straipsnyje nurodytą pažymėjimą, ir grąžina prašymą bei dokumentus, kurių vertimo reikalaujama.

3. Jeigu adresatas atsisakė priimti dokumentą pagal 1 dalį, galima ištaisyti dokumento įteikimo procedūrą, pagal šio reglamento nuostatas adresatui įteikiant dokumentą su pridėtu vertimu į 1 dalyje numatytą kalbą. Tuo atveju dokumento įteikimo data turi būti data, kurią dokumentas su pridėtu vertimu įteikiamas pagal valstybės narės, į kurią kreipiamasi, teisę. Tačiau kai pagal valstybės narės teisę dokumentas turi būti įteiktas per tam tikrą laikotarpį, data, į kurią atsižvelgiama pareiškėjo atžvilgiu, turi būti pagal tos valstybės narės teisę nustatyta data. <…>

<…>“

11 Reglamento Nr. 1393/2007 II priede pateikta tokia forma:

ADRESATO INFORMAVIMAS APIE TEISĘ ATSISAKYTI PRIIMTI DOKUMENTĄ

(2007 m. lapkričio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1393/2007 dėl teisminių ir neteisminių dokumentų civilinėse arba komercinėse bylose įteikimo valstybėse narėse (1) 8 straipsnio 1 dalis)

LT:

Pridedamas dokumentas įteikiamas pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1393/2007 dėl teisminių ir neteisminių dokumentų civilinėse arba komercinėse bylose įteikimo valstybėse narėse.

Galite atsisakyti priimti šį dokumentą, jeigu jis nėra parengtas kalba, kurią suprantate, ar įteikimo vietos oficialia kalba arba viena iš oficialių kalbų, arba nėra pridėta vertimo į kalbą, kurią suprantate, ar į įteikimo vietos oficialią kalbą arba vieną iš oficialių kalbų.

Jei norite pasinaudoti šia teise, privalote atsisakyti priimti dokumentą jo įteikimo metu tiesiogiai pranešdami apie tai dokumentą įteikiančiam asmeniui arba per vieną savaitę grąžinti jį toliau nurodytu adresu, pareikšdami, kad atsisakote jį priimti.

ADRESAS:

1. Vardas ir pavardė:
2. Adresas:
2.1. Gatvė ir numeris/pašto dėžutė:
2.2. Vieta ir pašto indeksas:
2.3. Valstybė:
3. Telefonas:
4. Faksas (*):
5. El. paštas (*):

ADRESATO PAREIŠKIMAS:

Atsisakau priimti prie šio pareiškimo pridedamą dokumentą, kadangi jis nėra parengtas kalba, kurią suprantu, ar įteikimo vietos oficialia kalba arba viena iš oficialių kalbų, arba nėra pridėta vertimo į kalbą, kurią suprantu, ar į įteikimo vietos oficialią kalbą arba vieną iš oficialių kalbų.

Suprantu šią (-ias) kalbą (-as):

Bulgarų	☐	Lietuvių	☐
Ispanų	☐	Vengrų	☐
Čekų	☐	Maltiečių	☐
Vokiečių	☐	Olandų	☐
Estų	☐	Lenkų	☐
Graikų	☐	Portugalų	☐
Anglų	☐	Rumunų	☐
Prancūzų	☐	Slovakų	☐
Airių	☐	Slovėnų	☐
Italų	☐	Suomių	☐
Latvių	☐	Švedų	☐
Kitas	☐	(prašom nurodyti)	

Parengta: .....

Data: .....

Parašas ir (arba) antspaudas: .....

(*) Šis įrašas neprivalomas.

12 Reglamento Nr. 1393/2007 10 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Užbaigus su dokumento įteikimu susijusius formalumus, naudojant I priede pateiktą tipinę formą parengiamas šių formalumų atlikimo pažymėjimas, kuris adresuojamas perduodančiajai agentūrai, o jeigu yra taikoma 4 straipsnio 5 dalis, ir įteikiamo dokumento kopija <…>“

13 Šio reglamento 19 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad jeigu pagal šio reglamento nuostatas kitai valstybei narei turėjo būti perduotas šaukimas į teismą ar kitas lygiavertis įteiktinas dokumentas, o atsakovas neatvyko, valstybės narės teismas sprendimo nepriima tol, kol nustato, kad dokumentas buvo įteiktas valstybės narės, į kurią kreipiamasi dėl dokumentų įteikimo vietinėse bylose jos teritorijoje esantiems asmenims, vidaus teisėje numatytu būdu arba dokumentas buvo faktiškai įteiktas atsakovui ar

pristatytas į jo gyvenamąją vietą kitu šiame reglamente numatytu būdu ir kad bet kuriuo iš šių atvejų įteikimas ar pristatymas buvo atliktas laiku, kad atsakovas turėtų pakankamai laiko pasiruošti savo gynybai.

Kipro teisė

14 Civilinio proceso kodekso D.48 straipsnyje nustatyta:

„12. Nutartis asmeniui, kurio prašymu ji buvo priimta, ir visoms kitoms šalims, kurioms kartu su prašymu buvo tinkamai įteiktas aktas, yra privaloma nuo joje nurodytos datos. Jei kuriai nors šaliai nebuvo tinkamai įteiktas minėtas aktas, nutartis jai bus privaloma nuo tos dienos, kada šiai šaliai bus įteikta patvirtinta prašymo kopija.

13. Pagal šią nuostatą nutartis, priimta gavus *ex parte* prašymą, turi būti visada įteikta kartu su *ex parte* prašymu ir priesaika patvirtintu jo vertimu, kuris gali būti jo priede.“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

15 Iš prejudicinio sprendimo matyti, kad *Alpha Panareti Public Ltd* atsakovams pagrindinėje byloje pardavė nekilnojamojo turto Kipro teritorijoje. Šis nekilnojamasis turtas buvo įsigytas pasinaudojant *Alpha Bank* banko paskolomis.

16 Siekdamas susigrąžinti kiekvienos suteiktos paskolos likutį *Alpha Bank* Kipro teisme pareiškė ieškinį tiek atsakovams pagrindinėje byloje, tiek pardavėjui, kuris kiekvieną paskolą užtikrino įkeisdamas nekilnojamąjį turtą.

17 Kadangi atsakovų pagrindinėje byloje gyvenamoji vieta buvo Jungtinėje Karalystėje, Kipro pirmosios instancijos teismas, gavęs *Alpha Bank* prašymą *ex parte*, priėmė nutartį dėl ieškinio įteikimo pagal Reglamento Nr. 1393/2007 nuostatas už Kipro teritorijos ribų.

18 Atsakovams pagrindinėje byloje buvo įteikti šie dokumentai:

— šaukimo į teismą ir su juo susijusio procesinio teismo dokumento (*notice of writ*) graikų ir anglų kalbomis patvirtintos kopijos,

— teismo nutarties, leidžiančios dokumentus įteikti už Kipro teritorijos ribų (tik graikų kalba), patvirtinta kopija,

— vertėjo priesaika patvirtinto pareiškimo, patvirtinančio dokumento vertimo į anglų kalbą atitiktį originalui, kopija.

19 Nurodę, kad dalyvautų teismo procese su išlyga, atsakovai pagrindinėje atvyko į Kipro pirmosios instancijos teismą ir paprašė panaikinti įteikimą nurodydami, jog jis neatitinka Reglamento Nr. 1393/2007 8 straipsnio ir Kipro civilio proceso kodekso D.48 straipsnio 13 taisyklės, nes jiems nebuvo įteikta:

— prašymo *ex parte* pagal minėto D.48 straipsnio 13 taisyklę kopija,

— nutarties, susijusios su dokumento įteikimu už Kipro ribų, vertimas į anglų kalbą,

— patvirtinta tipinė forma, pateikta Reglamento Nr. 1393/2007 8 straipsnio 1 dalyje,

— aiškinamasis raštas dėl įteiktinų dokumentų.

20 Iš Teisingumo Teismo bylos medžiagos matyti, kad minėtoje teismo nutartyje, pagal kurią leidžiama įteikti teismo dokumentus už Kipro teritorijos ribų, kuri nebuvo išversta, viena vertus, atsakovams nustatytas terminas atvykti į Kipro teismą buvo akivaizdžiai ilgesnis nei tas, kuris šiuo klausimu buvo nurodytas bylos iškėlimo dokumente. Kita vertus, šioje nutartyje buvo nurodyta, jog jei šaukimas į teismą nebuvo įteiktas per minėtoje nutartyje nustatytą terminą, bet koks paskesnis reikalavimas atitinkamai šaliai laikomas įteiktu, nes jo kopija penkias dienas buvo pakabinta Pafoso apygardos teismo (*Eparchiako Dikastirio Paphos*) skelbimų lentoje.

21 Nors *Alpha Bank* teigė, kad įteikimas, kuris šiuo atveju buvo įvykdytas, buvo galiojantis, nes atsakovai, kuriems dokumentas buvo įteiktas, žinojo apie pareikštą ieškinį ir jo dalyką, Kipro pirmosios instancijos teismas panaikino šį įteikimą nuspręsdamas, kad atsakovų pagrindinėje byloje nurodyti trūkumai yra Kipro civilinio proceso kodekso ir Reglamento Nr. 1393/2007 nuostatų pažeidimas. Iš tiesų, iš adresatų buvo atimta galimybė susipažinti su visais svarbiais dokumentais ir jie, naudojant šio reglamento II priede pateiktą tipinę formą, nebuvo informuoti apie jų teisę atsisakyti priimti nutartį graikų kalba, prie kurios nepridėtas vertimas į anglų kalbą.

22 Gavęs *Alpha Bank* apeliacinį skundą, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nusprendė, kad pirmosios instancijos teismas nepagrįstai panaikino įvykdytą įteikimą, nes jis savo sprendimą grindė nacionalinės teisės pažeidimu.

23 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas abejoja dėl pasekmių šioje byloje, susijusių su tuo, kad kompetentingos Jungtinės Karalystės institucijos nemanė, kad būtų tikslinga atsakovams pagrindinėje byloje įteikti tipinę formą pagal Reglamento Nr. 1393/20078 straipsnio 1 dalį, pateiktą jo II priede.

24 Akivaizdu, kad minėtu reglamentu siekiama suderinti ieškovo ir atsakovo teises užtikrinant teisę į teisingą bylos nagrinėjimą, todėl svarbu, jog atsakovas išsamiai susipažintų su bylos iškėlimo dokumentu, tačiau neatrodo, kad šiose pagrindinėse bylose atsakovų teisės būtų pažeistos, nes jie į Kipro teismą atvyko laiku, ir nenurodė nei kad jie buvo „apgauti“, nei su tuo susijusių konkrečių pasekmių. Vis dėlto, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo manymu, Reglamente Nr. 1393/2007 nenurodoma, kokius dokumentus visais atvejais reikia įteikti. Be to, minėtas teismas pažymi, kad Teisingumo Teismas dar neišnagrinėjo klausimų, susijusių su tuo, ar šio reglamento II priede pateiktą tipinę formą reikalaujama įteikti bet kuriuo atveju ir ar jos neįteikus procesas neišvengiamai tampa niekinis.

25 Šiomis aplinkybėmis Kipro Respublikos Aukščiausiasis Teismas nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar Reglamente Nr. 1393/2007 pateiktos tipinės formos įteikimas yra būtinas visais atvejais, ar vis dėlto gali būti taikomos išimtys?

2. Jei minėtas įteikimas yra privalomas, ar tipinės formos neįteikimas konkrečiu atveju yra įteikimo negaliojimo pagrindas?

3. Jeigu taip nėra, ar Reglamento Nr. 1393/2007 tikslą atitinka tai, kad įteikimą įvykdo šalių, kurios sąlyginai sutiko atvykti į teismą, advokatas, kuris šiuo tikslu įsipareigojo savo klientams, ar vis dėlto įteikimą pagal Reglamente Nr. 1393/2007 numatytą procedūrą reikia įvykdyti pakartotinai?“

Dėl prejudicinių klausimų

26 Savo trimis prejudiciniais klausimais, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar Reglamento Nr. 1393/2007 8 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad informacija apie adresato, kuriam turi būti įteiktas teismo dokumentas, naudojant šio reglamento II priede pateiktą tipinę formą, teisę atsisakyti priimti šį aktą turi būti pateikta bet kuriuo atveju ir kokių teisinių padarinių atsiranda nepateikus šios informacijos naudojant šią formą.

Dėl Reglamento Nr. 1393/2007 II priede pateiktos tipinės formos privalomumo

27 Dėl klausimuose, kaip jie performuluoti, nurodyto pirmojo aspekto konstatuotina, kad remiantis pačia Reglamento Nr. 1393/2007 8 straipsnio formuluote negalima pateikti naudingo atsakymo.

28 Todėl minėtos nuostatos apimtis turi būti nustatyta atsižvelgiant į jos kontekstą. Šiuo tikslu reikia išnagrinėti Reglamento Nr. 1393/2007 tikslus ir jame įtvirtintą sistemą, į kurią patenka jo 8 straipsnis (šiuo klausimu žr. Sprendimo *Weiss und Partner*, C-14/07, EU:C:2008:264, 45 punktą).

29 Šiuo klausimu pirmiausia dėl Reglamento Nr. 1393/2007, remiantis EB 61 straipsnio c punkto pagrindu, sistemos reikia priminti, kad jame, kaip nurodyta jo 2 konstatuojamojoje dalyje, numatytu teisminių ir neteisminių dokumentų civilinėse arba komercinėse bylose įteikimo Bendrijos viduje mechanizmu siekiama užtikrinti tinkamą vidaus rinkos veikimą (žr. Sprendimo *Alder*, C-325/11, EU:C:2012:824, 29 punktą ir Sprendimo *Fahnenbrock ir kt.*, C-226/13, EU:C:2015:383, 40 punktą).

30 Taigi, siekiant pagerinti ir paspartinti teismines procedūras ir užtikrinti gerą teisingumo administravimą, minėtu reglamentu nustatomas tiesioginio teisminių ir neteisminių dokumentų įteikimo tarp valstybių narių principas (žr. Sprendimo *Leffler*, C-443/03, EU:C:2005:665, 3 punktą), kuris leidžia supaprastinti ir paspartinti procedūras. Apie šiuos tikslus primenama šio reglamento 6–8 konstatuojamosios dalyse.

31 Tačiau, kaip Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, šių tikslų negalima siekti kaip nors susilpninant dokumentų adresatų teisę į gynybą, kylančią iš Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnio antroje pastraipoje ir 1950 m. lapkričio 4 d. Romoje pasirašytos Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 6 straipsnio 1 dalyje įtvirtintos teisės į teisingą bylos nagrinėjimą (žr., be kita ko, Sprendimo *Alder*, C-325/11, EU:C:2012:824, 35 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

32 Šiuo klausimu svarbu užtikrinti ne tik tai, kad adresatas realiai gautų nagrinėjamą dokumentą, bet ir tai, kad jis galėtų veiksmingai susipažinti su jam pareikštu ieškiniu ir suprasti jo apimtį, kad galėtų naudingai pasiremti savo teisėmis kilmės valstybėje narėje (šiuo klausimu žr. Sprendimo *Alder*, C-325/11, EU:C:2012:824, 36 ir 41 punktus ir pagal analogiją, kiek tai susiję su 2000 m. gegužės 29 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1348/2000 dėl teisminių ir neteisminių dokumentų civilinėse arba komercinėse bylose įteikimo valstybėse narėse (OL L 160, p. 37; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 1 t., p. 227), kuris pakeistas Reglamentu Nr. 1393/2007, Sprendimo *Weiss und Partner*, C-14/07, EU:C:2008:264, 64 ir 73 punktus).

33 Šiuo požiūriu Reglamentą Nr. 1393/2007 reikia aiškinti taip, kad kiekvienu konkrečiu atveju svarbu stengtis tiksliai suderinti ieškovo ir atsakovo (dokumento adresato) interesus suderinant veiksmingo ir greito procesinių dokumentų perdavimo tikslus su reikalavimu adekvačiai užtikrinti šių dokumentų adresato teisę į gynybą (žr. Sprendimo *Weiss und Partner*, C-14/07, EU:C:2008:264, 48 punktą ir Sprendimo *Alder*, C-325/11, EU:C:2012:824, 36 punktą).

34 Antra, kiek tai susiję su Reglamento Nr. 1393/2007 siekiant šių tikslų nustatyta sistema, reikia pažymėti, kad, kaip matyti iš šio reglamento kartu skaitomų 2 ir 4 straipsnių, vertinamų atsižvelgiant į jo 6 konstatuojamąją dalį, dokumentai iš principo perduodami tarp valstybių narių paskirtų perduodančiųjų ir gaunančiųjų agentūrų (žr. Sprendimo *Alder*, C-325/11, EU:C:2012:824, 30 punktą). Pagal minėto reglamento 4 straipsnį perduodančioji agentūra, naudodama atitinkamas priemones, tiesiogiai ir kuo greičiau perduoda gaunančiajai agentūrai įteiktiną teisminį dokumentą arba įteiktinus teisminius dokumentus.

35 Pagal šio reglamento 5 straipsnio 1 dalį perduodančioji agentūra informuoja pareiškėją apie tai, kad adresatas gali atsisakyti priimti tokį dokumentą, jeigu jis parengtas kita kalba nei viena iš minėto reglamento 8 straipsnyje nurodytų kalbų. Vis dėlto pats pareiškėjas turi nuspręsti, ar reikalingas nagrinėjamo dokumento vertimas, kurio išlaidas jis turi padengti pagal to paties reglamento 5 straipsnio 2 dalį.

36 Pagal Reglamento Nr. 1393/2007 7 straipsnį gaunančioji agentūra pati įteikia dokumentą adresatui. Šiomis aplinkybėmis ji turi, pirma, informuoti perduodančiąją agentūrą apie visas su perdavimu susijusias svarbias aplinkybes, pateikdama jai šio reglamento I priede pateiktos tipinės formos pažymėjimą, ir, kita vertus, pagal šio reglamento 8 straipsnio 1 dalį informuoti adresatą, kad jis gali atsisakyti priimti įteikiamą dokumentą arba grąžinti dokumentą gaunančiajai agentūrai per vieną savaitę, jeigu jis nėra parengtas viena iš minėtoje nuostatoje nurodytų kalbų arba nėra pridėtas jo vertimas į bet kurią iš šių kalbų; tos kalbos yra kalba, kurią supranta adresatas, arba valstybės narės, į kurią kreipiamasi, oficiali kalba, arba tam tikrais atvejais oficiali kalba ar viena iš oficialių įteikimo vietos kalbų, t. y. kalba, kurią manoma adresatas supranta. Kai adresatas atsisako priimti dokumentą, jis, be kita ko, turi, remiantis to paties straipsnio 2 ir 3 dalimis, nedelsdamas informuoti perduodančiąją agentūrą ir grąžinti prašymą ir dokumentą, kurį prašoma išversti.

37 Tačiau minėtos agentūros neturi pateikti savo pozicijos dėl esminio pobūdžio klausimų, pavyzdžiui, kokią (-ias) kalbą (-as) dokumento adresatas supranta ir ar prie dokumento turi būti pridėtas vertimas į kitas kalbas, nurodytas Reglamento Nr. 1393/2007 8 straipsnio 1 dalyje.

38 Bet koks kitoks aiškinimas sukeltų teisinių problemų, dėl kurių kiltų ginčų ir dokumentų perdavimo iš vienos valstybės narės į kitą procedūra išsitęstų ir taptų sudėtingesnė.

39 Tačiau pagrindinėse bylose iš Teisingumo Teismui pateiktos bylos medžiagos matyti, kad gaunančioji agentūra manė, kad nutartis dėl leidimo įteikti dokumentą užsienyje neturi būti išversta, ir iš to padarė išvadą, jog prie jos neturėjo būti pridėta Reglamento Nr. 1393/2007 II priede pateikta tipinė forma.

40 Tačiau šis reglamentas nesuteikia gaunančiajai agentūrai jokios teisės vertinti, ar įvykdytos jo 8 straipsnio 1 dalyje nustatytos sąlygos, kuriomis dokumento adresatas gali atsisakyti jį priimti.

41 Priešingai, tik nacionalinis teismas, į kurį kreiptasi kilmės valstybėje narėje, turi spręsti tokio pobūdžio klausimus, jei ieškovas ir atsakovas dėl jų nesutaria.

42 Šiuo klausimu, pradėjęs įteikimo procedūrą ir šiuo tikslu nustatęs svarbų (-ius) dokumentą (-us), toks teismas priima sprendimą tik kai dokumento adresatas iš tiesų atsisakė jį priimti motyvuodamas tuo, jog jis nebuvo parengtas jam suprantama kalba arba kalba, kurią manoma, kad jis supranta. Taigi minėtas teismas pareiškėjo prašymu turi patikrinti, ar toks atsisakymas buvo pagrįstas (pagal analogiją žr. Sprendimo *Weiss und Partner*, C-14/07, EU:C:2008:264, 85 punktą). Šiuo tikslu jis turi tinkamai atsižvelgti į visus bylos medžiagos dokumentus, kad, viena vertus, nustatytų dokumento adresato kalbines žinias (žr. Sprendimo *Weiss und Partner*, C-14/07, EU:C:2008:264, 80 punktą) ir, kita vertus, nuspręstų, ar, atsižvelgiant į nagrinėjamo dokumento pobūdį, reikalingas jo vertimas.

43 Galiausiai, minėtas teismas kiekvienu atveju turi užtikrinti, kad suinteresuotųjų šalių atitinkamos teisės būtų lygiavertiškai apsaugotos, suderindamas pareiškėjo interesus, kad įteikimas būtų veiksmingas ir greitas, ir dokumento adresato interesus, kad būtų veiksmingai užtikrinta jo teisė į gynybą.

44 Tai pažymėjus, kalbant apie Reglamente Nr. 1393/2007 nustatytą sistemą, pridurtina, kad jame taip pat numatyta naudoti dvi tipines formas, pateiktas atitinkamai jo I ir II prieduose.

45 Šiuo klausimu reikia pažymėti, viena vertus, kad Reglamente Nr. 1393/2007 nėra nustatyta jokia išimtis, susijusi su šių formų naudojimu.

46 Priešingai, kaip matyti iš to paties reglamento 11 konstatuojamosios dalies, jame pateiktos tipinės formos „turėtų būti naudojamos“, nes jos, gerbiant atitinkamų suinteresuotųjų šalių teises, be to, kaip matyti iš Reglamento Nr. 1393/2007 7 konstatuojamosios dalies, padeda supaprastinti ir padaryti skaidresnę dokumentų perdavimo procedūrą ir taip užtikrinti tiek jų įskaitomumą, tiek jų perdavimo saugumą.

47 Kita vertus, minėtos formos, kaip nurodyta šio reglamento 12 konstatuojamojoje dalyje, yra instrumentas, kuriuo adresatai informuojami apie jų turimą teisę atsisakyti priimti įteikiamą dokumentą.

48 Pirmiausia atsižvelgiant į šiuos svarstymus reikia nustatyti tikslią Reglamento Nr. 1393/2007 II priede pateiktos tipinės formos ir, vadinasi, jo 8 straipsnio 1 dalies, susijusios su minėtos formos įteikimu dokumento adresatui, apimtį.

49 Šiuo klausimu, kaip matyti iš pačios formos pavadinimo ir teksto, galimybė atsisakyti priimti dokumentą, kaip numatyta minėto 8 straipsnio 1 dalyje, laikoma šio dokumento adresato „teise“.

50 Taigi, kad ši Europos Sąjungos teisės aktų leidėjo suteikta teisė galėtų turėti naudingą poveikį, dokumento adresatas su ja turi būti supažindintas raštiškai. Pagal Reglamento Nr. 1393/2007 nustatytą sistemą ši informacija jam pateikiama naudojant Reglamento Nr. 1393/2007 II priede pateiktą tipinę formą, lygiai taip pat kaip ir pareiškėjas nuo pat procedūros pradžios šio reglamento 1 priede pateikta forma informuojamas apie tokią adresato teisę.

51 Iš to darytina išvada, kad reikia nuspręsti, jog Reglamento Nr. 1393/2007 8 straipsnio 1 dalis susideda iš dviejų dalių, kurios nors ir susijusios, tačiau yra atskiros, t. y., pirma, materialinės dokumento adresato teisės atsisakyti jį priimti vien dėl to, kad jis parengtas arba pateiktas nepateikiant vertimo į kalbą, kurią gali būti laikoma, jog jis supranta, ir, antra, informacijos apie minėtos teisės, su kuria gaunančioji agentūra supažindina, buvimą. Kitaip tariant ir priešingai tam, su kuo, atrodo, gaunančioji agentūra sutiko pagrindinėse bylose, sąlyga, susijusi su dokumento kalbiniu režimu, yra susijusi ne su gaunančiosios agentūros adresatui pateikiama informacija, bet išimtinai su jam suteikta teise atsisakyti priimti dokumentą.

52 Galiausiai, šio reglamento I priede pateiktoje tipinėje formoje šie du aspektai aiškiai atskiriami, skirtingose rubrikose darant nuorodą į dokumento raštu pateiktą informaciją adresatui dėl jo teisės atsisakyti jį priimti ir veiksmingo šios teisės įgyvendinimo.

53 Šiomis aplinkybėmis akivaizdžiai matyti, kad pats atsisakymas aiškiai ribotas, nes dokumento adresatas tinkamai gali juo pasinaudoti tik tuomet, kai nagrinėjamas dokumentas parengtas arba pateiktas su vertimu į kalbą, kurią jis supranta, arba valstybės narės, į kurią kreipiamasi, oficialia kalba, arba, jeigu toje valstybėje narėje yra kelios oficialios kalbos, vietos, kurioje turi būti įteiktas dokumentas, oficialia kalba ar viena iš jos oficialių kalbų (šiuo klausimu žr. Reglamento Nr. 1393/2007 10 konstatuojamąją dalį). Taigi, kaip išplaukia iš šio sprendimo 42 punkto, nuspręsti, ar ši sąlyga įvykdyta, galiausiai turi teismas, į kurį kreipiamasi, kuris pirmiausia turi patikrinti, ar šis dokumento adresato ginčijamas atsisakymas yra pagrįstas.

54 Vis dėlto ši teisė atsisakyti priimti dokumentą gali būti įgyvendinta tik tuomet, kai dokumento adresatas yra tinkamai – iš anksto raštu – informuotas apie savo turimą teisę.

55 Todėl gaunančioji agentūra, kai ji adresatui įteikia arba nurodo įteikti dokumentą, visais atvejais prie nagrinėjamo dokumento turi pridėti Reglamento Nr. 1393/2007 II priede pateiktą tipinę formą ir jį informuoti apie jo teisę atsisakyti priimti šį dokumentą.

56 Be to, reikia patikslinti, jog tokia pareiga gaunančiajai agentūrai nesukelia ypatingų sunkumų, nes pakanka, kad ši agentūra prie įteiktino dokumento pridėtų iš anksto atspausdintą tekstą visomis oficialiosiomis Sąjungos kalbomis, kaip tai numatyta minėtame reglamente.

57 Taigi toks aiškinimas gali užtikrinti skaidrumą, nes pagal jį dokumento adresatui suteikiama galimybė susipažinti su savo teisių apimtimi, ir leisti vienodai taikyti Reglamentą Nr. 1393/2007 (pagal analogiją žr. Sprendimo *Leffler*, C-443/03, EU:C:2005:665, 46 punktą ir Sprendimo *Weiss und Partner*, C-14/07, EU:C:2008:264, 60 punktą), nesuvėlinant perduoti šio dokumento, bet, priešingai, supaprastinant ir palengvinant šį perdavimą.

58 Darytina išvada, kad gaunančioji agentūra visais atvejais ir šiuo klausimu neturėdama jokios diskrecijos turi informuoti dokumento adresatą apie savo teisę atsisakyti jį priimti, visais atvejais šiuo tikslu naudodama Reglamento Nr. 1393/2007 II priede pateiktą tipinę formą.

Dėl neinformavimo naudojant Reglamento Nr. 1393/2007 II priede pateiktą tipinę formą padarinių

59 Dėl prejudiciniuose klausimuose, kaip jie performuluoti, nurodyto antrojo aspekto pažymėtina, kad Reglamento Nr. 1393/2007 8 straipsnyje, susijusime su atsisakymu priimti dokumentą, nėra nuostatų dėl teisinių padarinių, kurių atsiranda dokumento adresatui, kai jam, naudojant Reglamento Nr. 1393/2007 II priede pateiktą tipinę formą, nepateikiama informacija apie jo teisę atsisakyti jį priimti.

60 Iš jokios šio reglamento nuostatos taip pat neišplaukia, kad nepateikus tokios informacijos įteikimo procedūra tampa niekinė.

61 Be to, kalbant apie dokumento adresato atsisakymo jį priimti padarinius dėl to, kad šis dokumentas buvo pateiktas be vertimo į adresatui suprantamą arba valstybės narės, į kurią kreipiamasi, valstybinę kalbą, Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad, kiek tai susiję su Reglamentu Nr. 1348/2000, kuris pakeistas Reglamentu Nr. 1393/2007, reikėjo ne pripažinti procedūrą niekine, bet, atvirkščiai, suteikti galimybę siuntėjui ištaisyti padėtį, kai nepateiktas prašomas dokumentas, ir leisti jam išsiųsti prašomą vertimą (šiuo klausimu žr. Sprendimo *Leffler*, C-443/03, EU:C:2005:665, 38 ir 53 punktus).

62 Šis principas nuo šiol yra įtvirtintas Reglamento Nr. 1393/2007 8 straipsnio 3 dalyje.

63 Taigi, panašus sprendimas turi būti daromas ir tuomet, kai gaunančioji agentūra dokumento adresatui nepateikė šio reglamento II priede pateiktos tipinės formos.

64 Iš tiesų, minėtos tipinės formos nepateikimas ir atsisakymas priimti dokumentą, jei šis nėra tinkamai išverstas, yra glaudžiai susiję, nes esant šioms dviem situacijoms gali būti sukliudyta tokio dokumento adresatui pasinaudoti savo teise atsisakyti priimti nagrinėjamą dokumentą.

65 Taigi, atrodo, tinkama daryti išvadą, kad šių dviejų situacijų teisiniai padariniai turi būti identiški.

66 Be to, jei dokumentas, kuris turi būti įteiktas, arba pati įteikimo procedūra būtų pripažinti niekiniais, tai neatitiktų Reglamento Nr. 1393/2007 tikslo – numatyti tiesioginį dokumentų civilinėse arba komercinėse bylose įteikimo valstybėse narėse perdavimo būdą, kuris būtų greitas ir veiksmingas.

67 Šiomis aplinkybėmis turi būti įmanoma ištaisyti tai, kad nebuvo pateikta informacija naudojant Reglamento Nr. 1393/2007 II priede pateiktą tipinę formą.

68 Dėl šio sprendimo įgyvendinimo būdų reikia priminti, kad yra tik dvi aplinkybės, kurioms esant teisminio dokumento įteikimas, vykdomas tarp valstybių narių, nepatenka į Reglamento Nr. 1393/2007 taikymo sritį, t. y. kai, pirma, nežinomas adresato nuolatinės ar įprastinės gyvenamosios vietos adresas, ir, antra, teismo proceso vietos valstybėje adresatas paskyrė įgaliotą atstovą (žr. Sprendimo *Alder*, C-325/11, EU:C:2012:824, 24 punktą).

69 Tačiau kitais atvejais, jei teisminio dokumento adresatas gyvena kitos valstybės narės teritorijoje, šio dokumento įteikimas neišvengiamai patenka į minėto reglamento taikymo sritį, taigi, vadovaujantis šios reglamento 1 straipsnio 1 dalimi, jis turi būti vykdomas pačiame reglamente šiuo tikslu nustatytomis priemonėmis (žr. Sprendimo *Alder*, C-325/11, EU:C:2012:824, 25 punktą).

70 Todėl, siekiant ištaisyti trūkumus, nagrinėjamus pagrindinėse bylose, reikia remtis tik Reglamentu Nr. 1393/2007.

71 Be to, toks sprendimas pagrįstas būtinybe vienodai taikyti minėtą reglamentą (šiuo klausimu žr. Sprendimo *Weiss und Partner*, C-14/07, EU:C:2008:264, 60 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

72 Taigi tokiomis aplinkybėmis, kaip susiklosčiusios pagrindinėse bylose, gaunančioji agentūra turi nedelsdama informuoti dokumento adresatus apie jų teisę atsisakyti priimti šį dokumentą jiems pagal Reglamento Nr. 1393/2007 8 straipsnio 1 dalį pateikdama šio reglamento II priede pateiktą tipinę formą.

73 Reikia pridurti, kad tuomet, kai, pateikus šią informaciją, atitinkami adresatai pasinaudoja savo teise atsisakyti priimti nagrinėjamą dokumentą, nacionalinis teismas, į kurį kreiptasi kilmės valstybėje narėje, turi nuspręsti, ar toks atsisakymas, atsižvelgiant į visas šios bylos aplinkybes, gali būti pagrįstas, kaip tai nurodyta šio sprendimo 41–43 punktuose.

74 Jei šis teismas nuspręstų, kad atsisakymas priimti nagrinėjamą dokumentą yra pagrįstas, adresatams Reglamente Nr. 1393/2007 ir, konkrečiai kalbant, jo 8 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka dar turi būti pateiktas jo vertimas.

75 Tačiau Reglamente Nr. 1393/2007 nenumatyta, kad dokumento įteikimas adresatų įgaliotiems asmenims, kurie su išlygomis sutiko atvykti į teismą, į kurį kreiptasi kilmės valstybėje narėje, turintiems vienintelį tikslą – ginčyti procedūros teisėtumą, gali būti laikomas tinkamai įvykdytu.

76 Darytina išvada, jog tai, kad ši agentūra, įteikdama dokumentą adresatui, prie jo neprideda Reglamento Nr. 1393/2007 II priede pateiktos tipinės formos, nėra pagrindas panaikinti procedūrą, bet yra trūkumas, kuris turi būti ištaisytas pagal šiame reglamente nustatytas nuostatas.

77 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į tris pateiktus klausimus reikėtų atsakyti taip, kad Reglamentą Nr. 1393/2007 reikia aiškinti taip:

— gaunančioji agentūra visais atvejais turi informuoti dokumento adresatą apie jo teisę atsisakyti priimti dokumentą, visada šiuo tikslu naudodama šio reglamento II priede pateiktą tipinę formą, ir šiuo klausimu ji neturi jokios diskrecijos,

— tai, kad ši agentūra, įteikdama dokumentą adresatui, prie jo neprideda Reglamento Nr. 1393/2007 II priede pateiktos tipinės formos, nėra pagrindas panaikinti procedūrą, bet yra trūkumas, kuris turi būti ištaisytas pagal šiame reglamente nustatytas nuostatas.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

78 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (pirmoji kolegija) nusprendžia:

2007 m. lapkričio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1393/2007 dėl teisminių ir neteisminių dokumentų civilinėse arba komercinėse bylose įteikimo valstybėse narėse („dokumentų įteikimas“) ir panaikinantis Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1348/2000 turi būti aiškinamas taip:

— **gaunančioji agentūra visais atvejais turi informuoti dokumento adresatą apie jo teisę atsisakyti priimti dokumentą, visada šiuo tikslu naudodama šio reglamento II priede pateiktą tipinę formą, ir šiuo klausimu ji neturi jokios diskrecijos,**

— **tai, kad ši agentūra, įteikdama dokumentą adresatui, prie jo neprideda Reglamento Nr. 1393/2007 II priede pateiktos tipinės formos, nėra pagrindas panaikinti procedūrą, bet yra trūkumas, kuris turi būti ištaisytas pagal šiame reglamente nustatytas nuostatas.**

Parašai.